

***ENN LOIK -
SÜNNILT
NEERUTOLOOG***

*Et Teie käike saadaks Päike!
Et Teie Päike poleks väike!
Et nali väike hoiaks läike,
et sellest läike saaks ka Päike
juhtima Te käike!*

(E.Loik)

2. aprillil 2003 tabas meie kodukanti ootamatu ja korvamatu kaotus. Meie seast lahkus ebaõiglaselt vara inimene, kellele asemikku leida on äärmiselt raske ja kelle väärtust tema puudumise tõttu me alles hakkame tõeliselt tunnetama. Enam ei näe me alevivahel ega Udriku mail ega Neerutis, Pariisist rääkimata, liikumas üht ainulaadset meest, kes aastatega kujunes siinse paiga otsekui kaitsevaimuks ja keda aastaid suisa Neeruti Krahvina teati, viimasel ajal aga hellitavalt ka Metsavanaks kutsuti. Talle enesele meeldis aga vist kõige enam tiitel **neerutoloog**. Kas ta mõtles selle ise välja või tegi seda keegi kolmas, polegi tähtis. Olemuslikult on see hästi tabatud ja täpne määratlus.

Ennu iseloomustamiseks sobib kasutada Tema enese kõnepruuki, mis oli segatud isikupäraselt pehme huumoriga ja rikastatud tavatute mõttekäikudega ning väljendatud ainuomases sõnastuses.

Enn sündis 19. septembril 1938. aastal Undla vallas, Udriku-Tuha asunduskülas oma isa Loiksalu talus, kodusoojas ja kunstilembeses peres, kus armastus valitses nii peresuhetes kui ka kodustes töodes-tegemistes. Ennu vanaisa pidas Udrikus sepa ametit. Isa kasvatas hobuseid, ema hooleks oli aga kodundus, aiakujundus ja käsitöö, eriti telgedel kudumine, kus mees-pere talle tõhusaks abiks oli. Mesinduski oli sellisel järjel, et leidis äramär-

kimist tollases ajakirjas “Taluperenaine”. Ennu vanemaid meenutatakse Udrikus tänagi kui haritud, korralikke ja kõrge sisemise kultuuriga inimesi. Üheskoos käidi Kadrina näite- ja lauluseltsis, Neeruti pidudel ja neilt ei puudunud ka lapsed – vanem vend Rein ning kaksikvennad Paul ja Enn.

Koolitarkuse sai Enn Udriku ja Põima koolides ning Tapa Keskkoolis, mille lõpetas aastal 1957. Oma sõnul viis teda Tartusse geograafiat õppima rännulust, sest ala ise pakkus juba ülikoolipäeviks palju põnevaid loodus-retki. Majandusgeograafia haru pani valima **huvi ja kalduvus otsida/näha/tuletada seoseid asjade vahel**.

(Rasvases kaldkirjas väljavõtted siin ja edaspidi pärinevad Ennu omakäelisest elulookirjedusest ja paljudest muudest ülestähendustest. – Toim.)

Õppeperioodil sattusid Ennu toakaaslasteks mitmed tänaseks tuntud ühiskonnategelased (Jaak Kangilaski, Madis Aruja, Andres Tarand), kuid parimaks sõbraks ja matkakaaslasteks kujunes Tiit Peterson, kellega koos Eestit pidi tuuritati ja jalgratastega koguni Krimmi matkati. Ülikoolipäevil oli Enn sidemeheks Tartu Raudteejaama ja tudengite vahel, kes aeg-ajalt vagunite laadimisega lisaraha teenimas käisid. Kui järjekordne last ümber-tõstmist vajas, teatas jaamakorraldaja sellest Ennule ja viimane organiseeris operatiivselt vajaliku “löökrühma”. Ka spordivallas oli Enn tudengina tugev tegija, millest annab tunnistust kopsakas diplomitepakk. Paraku jäi Ennult ülikool lõpetamata – tervislikel põhjustel lahkus ta *alma mater*’ist diplomit kaitsmata.

Tollase riigi poolt tekitatud veidi ootamatu maandumine koolipõllul, kasvatajaks Kosejõe Eriinternaatkooli (1963-64), viis Ennu kogu eluks tegutsema eikellelegimaale turismi, looduskaitse ja pedagoogika vahelises kolmnurgas. Edasi kutsuti teda 1964-67 juba õpetajaks Kose Keskkooli, seejärel, 1967, giidiks ja turismirongi direktoriks Tallinna Reisi- ja Ekskursioonibüroosse, siis Aegviidu Metsamajandi looduskaitseinspektoriks (1967-70).

Esimene katse end koju tagasi tuua oli 1970-75, kui Ennu ametiks oli olla Neeruti Maastikukaitseala valvur. Sel ajal oli tema eluasemeks muuseumi maja ja küllap langes sellesse aega ka Neeruti kui turismimaastiku üks kõrgaegadest. Hulk hooldustöid Kuresöödil ja selle ümbruses tegid tema juhtimisel Tallinna Loodusmuuseumi ja Kadrina Looduskaitse Seltsi usinad inimesed, turistide vooris bussitäite kaup. Ole vaid mees ja juhata vägesid, paranda suuski, keeda teed ja küta sauna. Selle aja sisse juhtus ka tutvumine toonase kunstitudengi Ilme Pärnojaga ja perekonna loomine. Tutvumise kohta kirjutab Ilme Loik:

“... Olin 1973. aasta suvel malevas Kadrina kõrval Kalevipoja kolhoosis. Vabal ajal käisin Neerutis maalimas. Ei viitsinud maalikasti alati kaasas tassida, vaid peitsin selle Eesjärve äärde. Enn oli selle avastanud ja oma poole muuseumisse viinud. Sealt pidin selle kätte saama. Järgmine kord maalima minnes tuligi Ennu kaudu minna. Teel tutvustati, et tegu on üsna isevärki tegelasega, kes kõigega ei sobi, kuid on huvitava jutuga, tegeleb Kadrinas mälumänguga ja on üsna suurte teadmistega. Paaritunnine visiit oli põgus ja meeldiv ning lõppes minupoolse lubadusega veel kunagi Neerutisse maalima tulla. Aeg aga läks ja see “kunagi” saabus alles järgmise, 1974. aasta, sügisel, kui “ARS’i” rahvas Huljale põllutöödele appi saadeti. Puhkepäeviti sõitsin bussiga Neerutisse, kaasas pastellid. Seekordne kohtumine Ennuga lõppes esimese ühismatkaga Sinijärve äärde. Esimesele matkale järgnes teine, siis kolmas...”

Ilme ja Ennu abielu laulatas 9. oktoobril 1975 Kadrina kirikus Henn Unt ja pulma isameheks oli Valter Veborn. Abielust on sündinud tütre Salli ja Viia.

Seejärel tuli 20 aasta pikkune kodust eemalolek, mille jooksul Enn jõudis olla Kirovi nim. Kalurikolhoosi Kotka kalakasvatuse tehniline juhataja, ERKI (praegu Kusntiülikool) majandusjuhataja (1976-79), kuulsa SKB Desintegraator kesklao juhataja (1979-81) ja lõpuks Tallinna VKT operaator (1981-96). Kuna viimase puhul oli tegu veevarustuse ja kanalisatsiooniettevõttega (kus teda hoopis Ülemiste Vanakeseks kutsuti), toonitas Enn ikka naljatamisi, et tema **pihus olid ka Toompea kraanid**, ja et ta **oli lausa pumba juures**. Oma tööd ja tegemised püüdis ta ikka seada nii, et need haakuksid loodusega, oleksid huvitavad ja vaheldusrikkad ning võimaldaksid laiahaardelist ühiskondlikku teotsemist. Nii on ta juhtinud Looduskaitsealset Aegviidu-Jäneda ja Loksa osakondade tööd, Aegviidu Metsamajandi ametiühingu algorganisatsiooni, korraldanud ise matkamist ja koolitanud matkakorraldajaid. Ja nii kuni lõpuni (2.aprillini 2003), häirides mobiiltelefoniga teda ohjanud haiglaelektroonikat Rakveres.

Ennu kirjutatust loeme:

- “...Ülemustele olen ma pea igal pool olnud veidi tüütu alamus, kuna
- otsin/pakun tööd lihtsustavaid/kergendavaid uuendusi, mis rutiinist nakatunud ülemustelt nõuavad nii aju kui jalgade täiendavat kasutamist;
 - kipun seiklema ja aega oma suva järgi sättima...”

Ta tunnistab:

“...Hea, et huvialad on rakendunud nii ühiskondlikus tegevuses kui ka põhitööna. Need tegevused on andnud toitu hingele ja tihti kurnanud ihu – madala palga tõttu. Mind on kogu aeg huvitanud uute võimaluste ja rakenduste otsimine maastikul ja tugevalt häirinud pakkumiste suhtes nende võimalike rakendajate ükskõiksus, mis tingitud nende loominguahtrusest...”

Ennu looduslik valulävi lasus, nagu praegu öeldakse, lausa rohujuure tasandil. Aegviidu Metsamajandis näitas ta oma **tüütust** sellega, et sõdis tõsiselt võõrtööjõu läkitamise vastu Neerutisse metsatöödele. Ta oli näinud, kui võrd hoolimatult ja rohmakalt tema armastatud paigaga ümber käidi, ega kartnud seda välja öelda. Ta kutsus kohale Eesti Televisiooni, Mati Talviku, probleem avalikustati ekraanil ja Enn sai ametist lahti. Veelgi enam – tal suisa keelati oma nina Neerutisse toppida. Kas tema jaoks võis veel ülekohtusemat korraldust olla? Loomulikult ei lasknud ta ennast sellest soovitusest eriti häirida, kuigi elupaigaks sai nüüd hoopistükkis Tallinn. Kuid linna-keskkond talle kuidagi ega kunagi ei sobinud. Ühe näite Ennu poolt pakutud uuendusest linnas on kirja pannud tütar Salli:

“Sel ajal, kui mina sündisin, töötas isa Kunstiülikooli majandusjuhatajana. Sel ajal olid lapsevankrid kaunis suured ja kohmakad. Ilmselt tuli mindki pidevalt käruga trepist üles-alla tirida. Päevakorral oli uue trepi ehitus ja isal tuli idee teha kaldtee, mida mööda käru üles lükata saab. Praegusel ajal suhteliselt tavaline, 70ndate keskel aga midagi seninägematut. Igatahes oli isa just õige mees trepivalajaid kamandama ja trepp saigi tema tahtmist mööda tehtud. Hiljem oli mul nii uhke tunne mõnele tuttavale möödaminnes näidata, et näe, see kaldtee selle ülikooli ukse ees on minu pärast ehitatud. Äkki on senini alles? Ei tea, pole kaua aega seal kandis käinud. Seda lugu tean isa jutu järgi.”

Oma talenti ja teadmisi ekskursioonijuhina (giidina) jagas Enn pidevalt kõigis oma ametites. Paljud said sellest osa kas siis kodukamaral, Neevalinnas või Läti- Leedu- ja Karjalamaal käies. Algust tegi ta sellega juba aastal 1967 Tallinna Reisi- ja Ekskursioonibüroos töötades.

1979. aastal sai Ennust kuulsa “Desintegraatori” kesklao juhataja. Asutuse liider Johannes Hint, kes muuhulgas plaanis turismiküla rajamist Neeruti maile, hindas samast kandist pärit meest küllalt kõrgelt, kuid aeg ei osutunud kummalegi armuliseks. Väidetavalt valesüüdistuste alusel Hint arreteriti ja ettevõtte hävitati. 1979. aastal lahkus manalateele Ennu ema. Kusagilt siitkandist saab ilmselt alguse ka psühho-füsioloogiline sasipundar, mis Ennu aastaid vaevas, ja mille harutamiseks ta nii pealinnas kui kodukandi looduses abi otsis. Paraku tõi linnaelu siiski rohkem kahju kui kasu, kuid Enn ei andnud alla. Tal oli missioon täita.

1981-96, seega 15 aastat, oli Enn pumbajaamade operaator Tallinna Veevarustuse ja Kanalisatsiooni Tootmisvalitsuses. 1988. aasta jättis Ennu ka isata. Nüüd oli Enn nõ kahepaikse seisundis – pere Tallinnas, üksijäänud isakodu Udrikus. Ta püüdis end kahe vahel jagada ja jätkas toimetamist ka Neerutis. **Kodutu inimene ei pruugi olla koduta, tal võib neid olla isegi mitu. Koduta inimene on kodutu kõikjal ja alati**, on Enn väga tabavalt väljendanud.

Jäänud pensionäri seisusesse, pühendus Enn jäägitult Neerutile. Ta tuli välja N-klubi ideega, aitas koostada Tõnu Raidil Neeruti orienteerumiskaarte, pidades samal ajal silmas nende kaartide võimalikku vajalikkust tulevases tegevuses täiendavate matkarade rajamisel Neerutisse. Ta kulutas paljusid lävepakke ja tülitas hulka ametnikke propageerimaks Kalevipoja künnivagude igiväärtusi üha muganduva linlase jaoks. Kuna N-klubil polnud määratud veel teoks saada, jätkas Enn oma **neerutoloogilist** toimetamist ja leidis ühe väljundi retkeraamatu **Kuresöödi-Pariisi-Kuresöödi** üllitamiseks. Muide – ka “Kalevipoja” lavastamine Neeruti mägedes oli Ennu üks unistustest, mille täitumist ta kahjuks ise enam ei näinud.

Ennu loovat vaimu iseloomustab seegi, et ta on osa oma tähelepanekutest värsivormi või aforismideks seadnud. **“Hingest on paberile tikkunud mõni jagu luulet, mille aktiivset avaldamisvõimalust pole otsinud. ½ tosinat tekstidest omavad ka noote, mis ringlevad minu naba ümber, kuid välja pole neid aidatud huvilise komposiitor-günekoloogi puudumise tõttu,”** on ta pihtinud. Siiski on mõnda luuletust aidanud viisistada nii Anne Peäske kui ka nõustanud Rein Inno. Tulevikus tuleb neist kindlasti koostamisele omaette vihik, ent mõnda iseloomulikku võiks siinkohalgi esitada:

**Siin on kimbukene rohulehti,
mitmel ajal mitmes metsas mis kord tehti.
Sekka koorem kivi(m)ajavärsse,
kuhu ka vast toppida võib kärsse...**
**Poedile ja narrile on lubat teistest enam,
et nende kaudu ilm näiks ülejäänuil kenam.
Kui mõlemad on juhtumisi ühe naha sees,
siis “topelt ruudus” tulemus on Teie ees...**
Ka nii...
**... et teha ajuloputust,
ma vahel lasen mõttekust
sealt välja. Lihtsalt lust:
kas märki...**
...või ehk vastu ust?

* * *

**Kui paljud käivad selle pärast paljapäi,
et müts nende peas põlema ei lahvataks?**

* * *

Tehnika progress on laiskuse evolutsioon.

* * *

Ülemõtlemine on intelligenti kutsehaigus.

* * *

Inimkonna ajalugu on – peale kõige muu – ka ükskõiksuse antoloogia...

* * *

Eesti uusajaloo lühikonspekt: Augustiputšini oli meeleliitmine, pärast seda – meelelahutamine.

* * *

2001.a. kevadel tuli Enn uuesti välja mõttega asutada *Neeruti Selts*. Seekord sai eeltöö ilmselt põhjalikum ja 17. septembril asutasid 9 inimest MTÜ Neeruti Selts, kusjuures suurimaks liikmeks sai Kadrina vald. Üheks seltsi käimalükkavaks asjaoluks sai tõsiasi, et Ennu ammuse tuttava, Neeruti päritoluga ooperilaulja Vello Jürna abikaasa Ene oli(on) ametis Suurbritannia Eesti saatkonnas, mis pakkus rahalist tuge just sarnaseks tegevuseks. Sündis seltsi põhikiri, kavad, liitusid uued inimesed, keda Ennu juubeliks (2003.aasta sügiseks) on/oli kogunenud juba 52. Ta oli algatajaks ka Udriku külaelul hoogustamisel ja kokkutulekute korraldamisel. Üle pika aja valmisid Ennu ideoloogia uudseviljad siinmail.

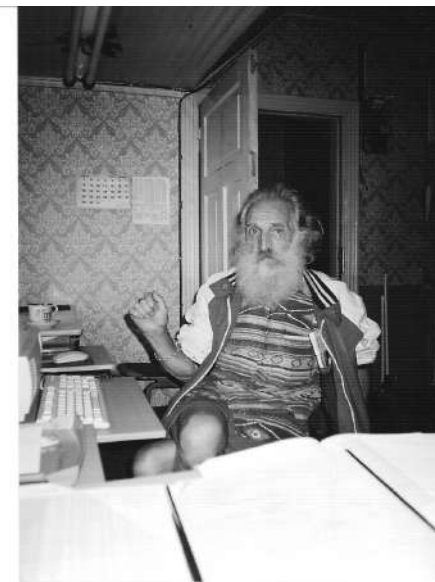
Ehkki mõnel pool hindasid mõned kaaskondsed ja mitmed ametnikud Metsavana mõningaid mõt-teid lausa pöörasteks, oli ja on ometi tegemist õige asjaga. Tõepoolest, ta ei sallinud tavapärasust, standardeid, ette seatud kunstlikke piire ja tõkkeid. Ta oli ehe osa rikkumatust loodusest ja taotles, et ehedus ja rikkumatus jääksid ka inimestesse alles või taastuksid samal ajal, kui kõikvõimalik sopp ja saast meisse ustest-akendest ning silmist-kõrvust vägisi sisse pressib või pressitakse. Ta elas selle maailma ilusamas, puhtamas ja ürgsemas osas ja püüdis oma elu ning tööga seda osa säilitada/laiendada. Ta tundis selle pärast muret. Ta seisis ja võitles üllate eesmärkide eest ja nimel, kuid enamasti niisugusel moel, mis tavabürookraatiale ei sobi ja tavamõtlemisega inimesele pisut võõristavgi oli/on. Seetõttu kutsus ta ellu Neeruti Seltsi, mis tõi juurde uusi abilisi-tegijaid ja aitas Tal jätkata oma missiooni ning laiendada kodu-uurimuslikku tegevust Neerutist kauge-malegi. Enamik seltsi toimekavadest ja temaatilistest trükistest kavandas Enn ja meie kohus on need ilmutada. Enamgi veel – ka Enn ise tuleb meie poolt kodukandi kultuuriloo leheküljele lahti kirjutada. Kuid mitte kuld-vaid pigem Neeruti puna-tammiste või sarapuust tähtedega. See oleks talle rohkem meele järele... Neeruti Seltsi tegevus on enamikus üles ehitatud just Ennu ettekujutusele ja mõtetele.

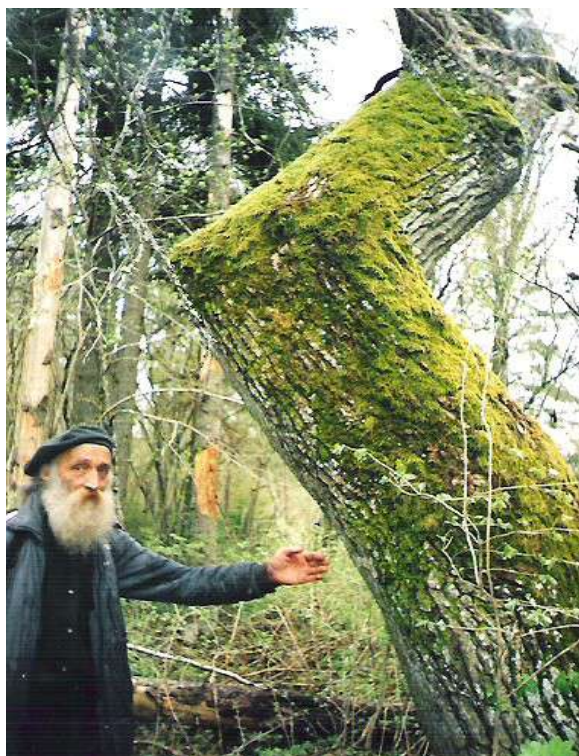
Peale eelnimetatu ja lisaks kõigele ülaltoodule, oli Enn ka hea tunnetusega fotomees “*mitte dokumentalistika vaid meeleolude otsimisel, mille tulemuseks oli kaasamõtlemisrõõme pakkunud “Slaidimäng”. Olen selline tobu, kes lilles ja loomas ei näe ladinakeelset liiki, vaid meeleolu ja/või mõtet. Standardgiidinduse hirmuks püüan neid ka oma kundedele edasi anda...*”

Sama põhimõtte kehtis Ennu käsitluses ka inimeste puhul. Ta tahtis alati *põkkuda* mitte *homo sapiens*’iga vaid loominguiliselt tegusa kaaskondsega, kes oleks võimeline *ebastandardseid olukordi ka vastavalt st mittestandardset lahendama*.

Kõnekäänd “Üheksa korda mõõda ja siis alles lõika”, pidas tema puhul täiesti paika. *Mida rohkem haugutakse enne, seda vähem pärast*, oli üks tema lemmikväljendeid. Ja kuigi see *haugujate* ring vahel ehk liigagi arvukaks kujunes, oli sellelgi oma positiivne iva – sel viisil on võimalik haarata mõne kondi külge arvestatav hulk neid, kellel oli voli üht-komateist otsustada, rahasid tõsta, vahendeid paigutada jne., jms., milleks omakorda tuli end üdini närida e probleem teadvustada. Reeglina on sellisel puhul kolm tulemit – kas mõttelaiskusest tulenevalt ei teadvustata üldse või teadvustatakse, kuid tegevuslaiskuse tõttu ei võeta midagi ette või teadvustatakse, peetakse rehnutti ja tehakse ära. Seda viimast tahtnuks Enn kindlasti kõikjal ja palju rohkem kohata.

Nüüd tuleb meil Ennust, tema tegemistest ja mõtetest kõneleda minevikuvormis, tegutseda aga olevikus ja tulevikus. Enn Loik oli ja jääb tähelepanuväärseks isiksuseks meie seltsi, valla, aga miks mitte ka riigi mastaabis. Sääraseid fanaatilisi looduse ja kodupaiga patrioote ei kohta just sageli. Fanaatikute najal aga võib elu nii edasi liikuda kui, kahjuks, ka ära lõppeda.

“Neeruti oli Ennu elu suur armastus. Seal tundis ta iga oosi ja orgu, iga puud ja kivi ning oskas neist oma erilisel moel köitvalt jutustada. Ennu lahkumisega kaotas Neeruti asendamatu retkejuhi ja meie kaotasime hea sõbra. Neeruti hoiab alles mälestuse Ennust kõigi nende jaoks, kes tema harukordse isiksusega kasvõi kordki Neerutis kohtusid. Ka meie, Eesti Looduskaitse Seltsi endise Kadrina seksiooni hugast on juba mitmed läinud üle Toonela jõe. Ülejäänutele saab Neeruti nüüdsest alates Ennuga kohtumise paigaks. Seal tunneme, et ta käib meie kõrval ja aegajalt paneb käe ühele või teisele meist õlale ja küsib: Kas mäletad? Ja me mäletame kõiki neid arvutuid võsaraiumise päevi matkaradade puhastamisel või kaunite vaadete avamisel järvedele, vestlusringe lõkketule ääres ja matku meie armsas Neerutis koos Ennuga. Olid kaunid päevad.”

(Väljavõte Vaike Kalindi järelhüüdest.)

“Enn oli väga peenetundeline inimene, mida fanaatikute puhul tuleb haruharva ette. Kolmekümne tutvusaasta jooksul ei mäleta ma kordagi, mil ta sõna, mõtte või teoga oleks inimesi solvanud. Omad solvumised peitis ta endasse, ei tõtanud hädaldama või klatšima. Kriitikat pidas õigustatuks ainult juhul, kui see matredamise asemel näitas kätte uued käimateed.

Külla tulles oli Ennul alati kaasas mõni kingitus: kas huvitava õiega lill, oks, kivi, omatehtud hoidis, hea raamat või parim – oma luuletus. Siis jõime kohvi ja rääkisime ilmaasjust. Koos manustatud kohvihulka hindasime poolele tsisternile.

Ennu oli huvitav kuulata, sest taolist sõnamänguvõlu ja –oskust pole paljudele antud. Oma koerigi nimetas ta **“mitte tarbehaukujateks vaid operetikoorteks”**. Suvel käis ta meil külas **“tagantkaudu”** – otse üle põllu ja kaevuvärvavast. Kord ehmatas ta poolsurnuks sugulastest sõstrakorjajad, kui oma tervitushüüü – valju **“möö”**-ga – sealt sisse marssis. Kui selgeks sai, kes on kes, aitas marju korjata. Jaanitulele tuli tõelise metsavanana – kasevihad pika puuga seljas. Terve aasta andis saunalavale kaasa võtta.

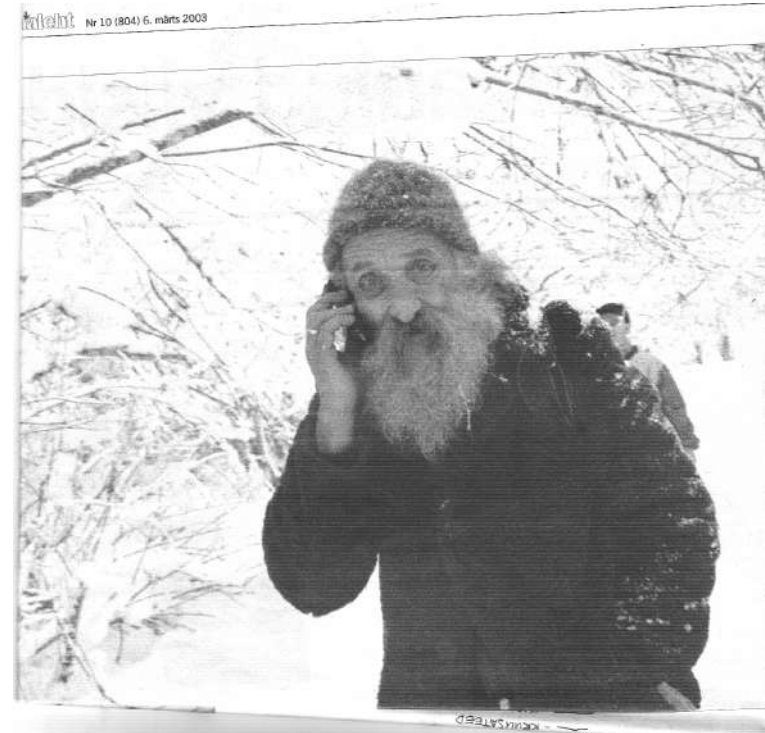
Tulevikupanuse tegi ta praegustele lastele. Oma põlvkonda nimetas ta **“elukutselisteks kameeleonideks, vabanduseks – mitte omal tahtl”**. Minu lapselastega ajas igat sorti pada, milles aga alati uba sees oli. Lapsed oskasid seda hinnata. Minu jaoks murdis ta aga käibeõde, mis väidab, et asendamatu inimesi pole olemas. Enn on.”

Anne Peäske.

Andku seesama Neeruti loodus meilegi kasvõi näpuotsaga seda hingetuld, mis aitaks jätkata Ennu poolt algatatut, ja ärgu lasku maad võtta ükskõiksusel, mis liidus pealiskaudsusega võib hävitada kõik.

Kadrinas, aprill-september 2003

ENN LOIGU PÄRANDILE, ILME LOIGU, SALLI JÄRVE (neiuna LOIK), VAIKE KALINDI JA ANNE PEÄSKE MEENUTUSTESTELE TUGINEDES KOOSTANUD JA TOIMETANUD

HARALD RAHUPÖLD

FOTOD NEERUTI SELTSIST JA ERAKOGUST
ESIKAANEL ILME LOIGU PLIIATSIJONISTUS

Neeruti Seltsi Toimetised, A-530, Kadrina 2003

Ostes käesoleva trükise, toetate Neeruti ja tema ümbruskonna loodushoidlikku arengut ja kultuuripärandi jäädvustamist ning selleks ellu kutsutud Neeruti Seltsi.

Täname!

NEERUTI.

On Viru piiril imeline maa,
täis metsi, järvi, mägesid on ta.
Ka minu kand siin tugevalt on maas,
Siit päriselt ma lahkuda ei saa.
Refr.: Milleks kaugele läed,
siinsamas on mäed,
mida uneski näed!
Kui ma kaugele läen,
hoidvad mind sinu väed,
kuni jälle teid näen,
Neeruti mäed!

Ei kasva rohtu rohelised rajad,
suur vaikus ikka püsib igal puul.
Võin tulla päris suvalisel ajal,
siin puude ladvus ikka laulab tuul.

Järv oosi vastu toetab oma süle
ja veepeeglis imetleb end hiis
ja kodutaevast kõige selle üle
loob meeleolu, milles kostab viis.

Meil kõigil on ju oma Neeruti,
kust lapserrada eluteele viib,
mis heitlik olla võib küll keeruti,
kuid lõpuks ikka tõeni välja toob.

VANA KOOLITEE.

Kas mäletad kevadet õites,
mis kunagi lahku meid viis?
Kas mäletad – kauguste kutse
kodusoojusest üle käis siis...?

Jah, muidugi, nooreea rõõmud
on alles, neist lahti ei saa.
Aeg läheb ja rebib meist tükke,
kuid südant ta kätte ei saa...

Kas leian veel rohtunud rajad
kodu juurde, mis olnud kord kõik?

Kas leian need märgid, mis vaja,
et uuesti kostaks sealt hõik...?

Jah, muidugi, jalg leiab raja,
ka koju, mida teised ei näe.
Jah, muidugi, taastuvad ajad,
mõttelend võtab aastatelt väe...

Kas kooliaeg kestab siis ikka
ka nüüd, mil pea juba hall?

Kas teel, mida käima peab pikka,
on jõujoonteks nooreea trall...?

Jah, muidugi, aeg võtab rammu,
kuid hingele lisab vaid tuld.

Jah, mälestus koolist, mis ammu
küll koltub, kuid ikka on kuld...

Jah, muidugi, Aeg viind meid lahku,
ent, näete, ei sega meid see.

On miski, mis eal ei lahku –
Ajajõgi ja selles me koolitee...

Pea läheme jälle me lahku,
on igal ju kodu ja lee.
Ent toob meid ikka taas kokku
helk Ajajõel.

Allavoolu, ülevee...